

מסורת הש"ס

א) [ברכות טו: ושם נמנן], ב) [גירסת ה"ף והרא"ש ר' ינאי אומר עד בין כו' ור"ל אמר עד למטה כו'], ג) [לקמן נד.], ד) [מנחות טו.], ה) [י"ל כדרכא כדאיתא בע"ב.], ו) [י"ל רכא.], ז) י"ל ל, ח) [ומכאן חזר לך מה.], ט) [ע"כ פירושו לפי לשון אחר.], י) עיין רש"א, ס) [ע"י מהר"ם.],

—●●—

הגהות הב"ה

(א) גמ' רבי ינאי אומר עד למטה:

—●●—

לעזי רש"י

איבר"ש [איבריו"ש]. טרפח. טיב"א. דק, רוה.

—●●—

מוסף רש"י

הא נשתתיר הימנה כלום כשרה. דעתר להיכרות ולהתרפאות (הפרדט עמי קט). עשירין מקמצינ. ר' שמעון שהרי בן נשא ועשר היה, קמץ עלין (מנחות יט.). במקום שהיא חיה. פי' דהיינו במקום שתלויה בחלר הכנז (הפרדט שט).

עד ועד בכלל והכי קאמר מן הראש ועד בין הפרשה ראשונה וכל אותו בין אזככל טרפה או דלמא הכי קאמר עד ולא עד בכלל טרפה שליטת כשרה שניה איני יודע ה"ה לראשונה דמספקא ליה וממילא משתמע ולא אנטריך לפרושי ראשונה ושניה איני יודע

דכיון דאמר ודאי טרפה עד אחת ולא היא בכלל מכלל דמכאן ועד שליטת מספקא ליה וחדא מינייהו הוא דנקט דלא תימא שניה כשליטת לקולא: **אס"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו**. נפסק החוט הגדול כנגד פי הפזולין הראשונים במקום פיצול מהו בכלל טרפה הוא או בכלל איני יודע הוא מי אמרינן עד בין דוקא ופי הפרשה טרפה או ללא דוקא: **ואס"ל עד ועד בכלל** ליכא למיבצי דפי הפרשה מידי דודאי טרפה דלפילו חוט שנגד הפסק שבין שני הפיצולים טרפה וכ"ש פי פיצול הראשון אלא הכי קא מיבציא ו' ליה נפסק הפיצול עצמו מן החוט מהו ובפרשה ראשונה קאי: **סידון כנשר**. שאס נפסק הפיצול כשרה: **ה"ג מאי לאו ראשונה ושניה לא שליטת**. מאי לאו פיצול ראשון ואע"ג דחוט של אחריה עדיין בכלל טרפות או בכלל ספק הוא וכן שני לשון מורי. ח' לשון אחר בין הפרשות הן ללעות קטנות של אליה. פרשות הוא [פין] הפרשות ללעות שבין פרשה לפרשה: **גדי שמן**. חי: **נזיעה טפי**. לללעות נבלעין ואין ניכרין כשהוא חי: **נזיטי טפי**. ונפטט הכשר והכל דומה לללעות. וכל לשון זה אינו נראה לי ומפי גאון שמעמיו: **עד אחת**. עד בין הפרשה ראשונה דהיינו ללע ראשונה של אליה: **טרפה**. אס נפסק החוט: **נזעי רב הונא עד ועד בכלל**. שאס נפסק החוט כנגד ללע הראשון טרפה דאיהו נמי קאי בין שתי פרשות שיש הפרש בינו לללעות הגדולות: **ולא עד בכלל**. ובכלל איני יודע הוא: **פי פרשה**. נפסק החוט אכל תחלת הענס ולא כנגדו ממש מאי כדאי ענס חשיב ואיני יודע או כדאי

פרשה קמיתא חשיב וטרפה. ולא נהירא דהא ודאי מן הפרשה היא ולא מבין הפרשה: **פרשה עצמה**. נפסק החוט כנגד פרשה שניה כשר שבין ללע ראשון לשני מהו כדאי ראשון שדיין ליה וטרפה או כתר ללע שני שדיין ליה ואיני יודע: **סידון כנשר**. אס נפסק החוט כנגדו. ולהאי לישנא גרס מאי לאו פרשה שניה. ומפי גאון אחר שמעתי פרשה עצמו נשבר הללע עצמו. ולשון מורי הראשון הגון וסייג מלאמי לו בהלכות גדולות והוא עיקר^(ט): **עד למטה**. מכנפיו הוי כח חוט השדרה דיליה: **וגריש לקיש עד כנגד בין אגפים**. ותו לא: **ושלחו ליה דבי נשיאה**. שלחו כשבינו שילך אלסל: **והא און סון**. גבי אלו כשרות כמתני' (לקמן נד.). **זריק לה**. לזהמה שלא נשתתיר בה כוית מן הכנז דקסבר טרפה: **מטביל לה**. אוכלה. וכל מאכלס ע"י טביל חומץ או חרוסת כך שמעתי. אכל נראה כעניי דבאיסור והיתר טריף ומכשר הוה שייך למיתני חריק ומטביל לא

שייך ביה ומסתברא דהכי קאמר רבי חיאי זריק לה לכנז של כל כהמה ולא היה אוכלו דלא הוה חשיב ליה ורבי שמעון מטביל ליה דאף על גב דלאו כשר הוא קאכיל ליה משום כריאותא דקסבר נשמה תלויה צו כדק"ל (ברכות דף מד:) כל נפש משיב נפש וכדאמרינן (לעיל דף ג.) הרוזה שיכריא חותך כוית כשר קודם שחלס נפשה הילכך אס לא נשתתיר כוית להעלות ארוכה שיחזור וירפא וירפא וטרפה ור' חיאי לא זעי כדי להעלות ארוכה אלא שזירא פורתא מקום תליא דמרה דשזירא כמקום מרה זעין כדלקמן: **עשירין מקמין**. רבי שמעון בן רבי זנו של נשיא היה. ומקמץ לשון עזרן: **פולמוסא**. חיל השלטון: **ערוקאי**. גמירו מינאי הא מילתא כוית שאמרו כמקום מרה יחא: **כמקום שהיא חיה**. שהכנז חיה משס דהיינו מקום תלייתה כשהיא מעורה ודצוקה תחת הכליות זה נראה לי ומלאמיו. לישנא אחרינא בזיתרת הכנז איבר"ש בלע"ז והן טרפשינ: **מתלקט מהו**. כוית מתלקט ולא כמקום אחד אלא חצי כוית כאן וחצי כוית כאן: **מרוד**. מרוקע טינצ"א בלע"ז וגרע מכרזועה: **נדלדלה**. נעקרה במקומות הרבה: **ומעורה כטרפשיה**. כאן מעט וכאן מעט וכולה קיימת: **הא אינא**. מהרי כולה קיימת: רב נחמן קרמא תתאה ס"ל: **יטונא דורדא**. מלבוש אדום שהריאה מונחת צו. ורדא על שס שקרום יתחתון אדום הוא כדאמרינן לקמן (עמוד ב) כאהינא סומקא: **דאגליד**. שניטל קרום העליין והופשט כמו גלודה דמתניתין (לקמן דף נד.):

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מו.

עד ועד בכלל או **עד ולא עד בכלל**. מדאמר בפירקין (לקמן דף נה.) כל שיעורא דשיערו חכמים להחמיר ליכא למפשט מידי דהני מילי כמשנה או כצרייתא אכל הכא מימנא היא: **ואם תימצי לומר עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו**. אף על פי שאמר שמואל עד בין הפרשות מ"מ מספקא ליה דללמא

מתחלת עובי פיצול ראשון עד פיצול שני שלמטה הימנו קרוי בין הפרשות ראשון ועד ולא עד בכלל ואיני יודע או שמא מסוף עובי פיצול ס' קרוי בין הפרשות שזהו בין הפרשות ממש אכל מה שהוא כנגד עובי החוט המתפלל לא מיקרי בין הפרשות וטרפה אי נמי משום הכי מספקא ליה שמא פי פרשות עצמן דהיינו עובי פיצול ראשון הוי בין הפרשות דקאמר שמואל לפי שהוא בין חוט המתפלל לשמאל לחוט המתפלל לימין והא דנקט שמואל עד בין הפרשות ולא נקט עד הפרשות לפי שהאחד מתחיל ללאת ולהתפלל קודם לחצירו ודוקא אס עד ולא עד בכלל איבעיא ליה כפי פרשה ראשונה אכל אס עד ועד בכלל לא מצי למיבצי פי פרשה שניה מהו דממה נפשך הוי בכלל דהא עד בין הפרשות ראשון קאמר דטרפה ותו לא ואס אימא דפי פרשה אינו קרוי בין הפרשות הרי לא אמרינן שהא טרפה אלא עד בין הפרשות ואין זה בין הפרשות ואס הוא קרוי בין הפרשות האמר שניה איני יודע ובכלל שניה יש לו להיות: **ואם תימצי לומר עד ועד בכלל פישה עצמה מהו**. פירש

כקונטרס נפסק הפיצול עצמה מן החוט מהו ונראה דלפילו דאס תימצי לומר דעד ולא עד בכלל הוה מצי למיבצי כפרשה עצמה את"ל דפי פרשה טרפה אכל אי פי פרשה כשרה אז ודאי ליכא למבצי דכ"ש פרשה עצמה ועוד י"ל דמציעא ליה אס נפסק הפיצול כרחוק ממקום חיבורו כנגד חוט השדרה שבין פיצול ראשון לפיצול שני שהוא בין הפרשות ראשון והשתא לא מצי למבצי אלא את"ל עד ועד בכלל: **י' במאי לאו**

ראשונה ושניה. הא דנקט שניה משום דאי הויא טרפה הוה שייך למבצי כל הך צעיות כשניה כמו כראשונה: **ל' במטה מן האגפים**. יש להסתפק אס למטה ממקום חיבורן צנוף קאמר אס למטה ממקום ששוכנות על ו' העוף דהיינו למטה מסוף ענס של כנף המחובר צנוף: **ערוקאי**. רבי זירא לא היה נרץ לצרוח דלאוי גבאי של מלך היה דנהג כגזאותא תליסר שנין כדאמר כפרק זה צורכ (סנהדרין כה:) דכי הוה אתי ריש נהרא למתא כי הוה חזי רבנן אמר להו לך עמי צא כחדריך: **הלכך בעינן בוית במקום מרה ובוית במקום שהיא חיה**. הכי קיימא לן כדפסקינן לעיל (דף מג.) הלכה כדברי האומר כזוית: **ואמרי ל' קרמא תתאה**. כלומר עם עילאה דאי תתאה גרידא הא פסקינן כסמון דזעין תרוייהו ואס כן לא הוה ליה לא כרצ י'ולא כשמואל:

איניקיב

דאף על גב דלאו כשר הוא קאכיל ליה משום כריאותא דקסבר נשמה תלויה צו כדק"ל (ברכות דף מד:) כל נפש משיב נפש וכדאמרינן (לעיל דף ג.) הרוזה שיכריא חותך כוית כשר קודם שחלס נפשה הילכך אס לא נשתתיר כוית להעלות ארוכה שיחזור וירפא וירפא וטרפה ור' חיאי לא זעי כדי להעלות ארוכה אלא שזירא פורתא מקום תליא דמרה דשזירא כמקום מרה זעין כדלקמן: **עשירין מקמין**. רבי שמעון בן רבי זנו של נשיא היה. ומקמץ לשון עזרן: **פולמוסא**. חיל השלטון: **ערוקאי**. גמירו מינאי הא מילתא כוית שאמרו כמקום מרה יחא: **כמקום שהיא חיה**. שהכנז חיה משס דהיינו מקום תלייתה כשהיא מעורה ודצוקה תחת הכליות זה נראה לי ומלאמיו. לישנא אחרינא בזיתרת הכנז איבר"ש בלע"ז והן טרפשינ: **מתלקט מהו**. כוית מתלקט ולא כמקום אחד אלא חצי כוית כאן וחצי כוית כאן: **מרוד**. מרוקע טינצ"א בלע"ז וגרע מכרזועה: **נדלדלה**. נעקרה במקומות הרבה: **ומעורה כטרפשיה**. כאן מעט וכאן מעט וכולה קיימת: **הא אינא**. מהרי כולה קיימת: רב נחמן קרמא תתאה ס"ל: **יטונא דורדא**. מלבוש אדום שהריאה מונחת צו. ורדא על שס שקרום יתחתון אדום הוא כדאמרינן לקמן (עמוד ב) כאהינא סומקא: **דאגליד**. שניטל קרום העליין והופשט כמו גלודה דמתניתין (לקמן דף נד.):

כאהינא

עיין משפט נר מצוה

כג א ב ג ד מ"י פ"ט מהל' שמיטה הל' ג ד סמג עשין כג טו"ע יו"ד סימן לב סעיף ה ועיין בהג"ה:

כד ה מ"י שס פ"ח הל' כא סמג שס טו"ע יו"ד סי' מא סעיף א:

כה ו ז מ"י שס הל' כב ולחומרא ועיין כ"מ ובל"מ:

כו ח מ"י שס הל' כא טו"ע שס ספי' ה: **כז** ט מ"י שס פ"ז הלכה א סמג שס טו"ע יו"ד סי' לו סעיף א: **כח** י מ"י שס טו"ע שס סעיף ב:

—●●—

שיטה מקובצת

א] וכל אותו בין הפרשה טרפה: **ב**] כשהיא מעורה ודבוקה: **ג**] הא איכא שהרי כולה קיימת: **ד**] על שם שקרום התחתון אדום: **ה**] ואיני יודע או שמא מסוף עובי פצול ראשון עד פצול ב' קרוי בין הפרשות: **ו**] במקום ששוכבות על הגוף דהיינו למטה:

—●●—

רבינו גרשום

עד ועד בכלל כו' כלומר אמרר עד אחת טרפה עד ועד בכלל כו' אם תמצא לומר עד ולא עד בכלל שהראשונה אינה בכלל מוח פי פרשה ראשונה מהו שהיא ביניהם בין סוף השדרה לתחלת פרשה של ראשונה מהו ושהו בכלל חוט השדרה אי לא: אם תמצא לומר עד ועד בכלל פרשה (ראשונה) [עצמה] בכלל מוח גאון [אן] אכל לא שניה. אם ניטלה פרשה שניה עצמה עצם וגם מוח תידון ככשר ולא כחוט השדרה: עד בין אגפים. עד כנפי העוף: כי הא דר' חיאי זריק ליה כלומר ר' חיאי זריק ליה וטריף ובהמה שלא נשתתיר ממנה כוית ור' שפעון ב"ר מטביל ביה כלומר אכיל ליה ע"י טיבור ומכשר לבהמה אע"ג דלא הוי כוית: במקום שהיא חיה כלומר באותו מקום שהיא תולה: הילכך בעינן כוית במקום מרה כו' כלומר הן במקום מרה והן במקום שהיא חיה: מתלקט מהו כלומר דלא הוי כוית במקום אחד אלא מתלקט מכמה מקומות: כרצועה מהו כלומר ארוך וקצר: מרודד מהו דלא הוי כוית עב אלא מרודד: אי למ"ד כוית במקום מרה האיכא כלומר כיון דמעורה כטרפשה: ואמרי לה קרמא תתאה דשתי קרמות יש בריאה וסימניך כיתונא וזוורא כו' כלומר דאדום הפנימי כוורד. תתאה מנין מדרבא דאמר

א) לפי הגירסא שלפנינו בגמ' אינו מוזן משי"כ אלא לא שניה ואולי דגירסא אחרת היה לו דפרשה ראשונה בכלל מוח אכל לא שניה וכו'.